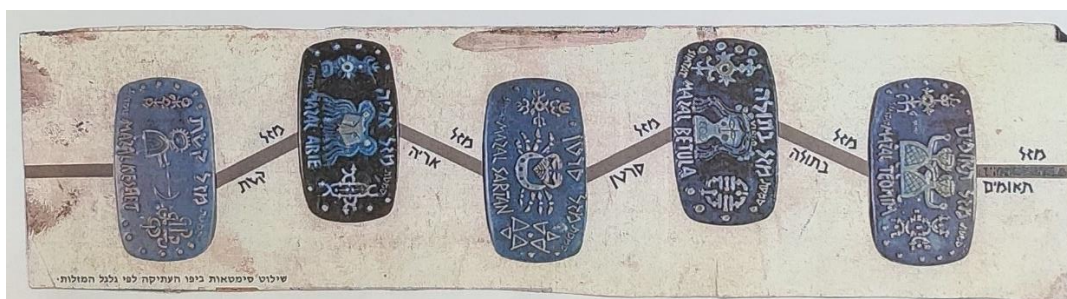

גלגל המזלות של רות

מאת הניה מליכסון

17.10.2022

ב-22 באוגוסט 1965 פורסמה בעיתון מעריב ידיעה המבשרת שוועדת השמות העירונית החליטה שסמטאות יפו העתיקה, שנודעו באותם ימים כ"השטח הגדול", ייקראו מעתה על שם י"ב המזלות, עוד הוחלט שהכיכר במרומי התל תקרא "כיכר קדומים" ושמה של הסמטה בה נמצא על פי המסורת הנוצרית ביתו של שמעון הבורסקאי - הבית אשר בו, על פי המסורת הנוצרית התארח השליח פטרוס הקדוש (כיפא) בהגיעו ליפו ואף חזה מעל הגג בנס התרת המאכלות האסורים (מעשה השליחים, י', 8) - תיקרא על שמו. על האמנית רות צרפתי שטרנשוס הוטל ליצור שלטי רחוב אמנותיים שיעטרו את הסמטאות, כיאה למשכן של גלריות וסדנאות אל אמנים.

תאריך הורדה: 14 אוקטובר 2022. מקור: עמוד 15, מעריב, 22 אוגוסט 1965 *** מתוך אתר "עיתונות יהודית היסטורית", הספרייה הלאומית ואומברסטת ת"א

י"ב מזלות - ב, שטח

י"ב המזלות ישכנו מעתה ב"שטח הגדול" ביפו, באיזור ששוקם באחרונה על ידי החברה לפיתוח יפו העתיקה, ואשר משמש כיום מקום מישכן לגאלריות ולמועדוני לילה. ועדת השמות העירונית החליטה לקרוא את הסימטאות והשבילים באיזור "השטח הגדול" לשעבר בשם: "נתיב המזלות", "ככר קדומים", סימטת מזל בתולה, סימטת מזל מאזניים וכן הלאה. אחת הסימטאות תשא את שמו של שמעון הבורסקאי. אל "כיכר קדומים", הכיכר המרכזית שהוכשרה במרכז "השטח הגדול", יוליך רחוב פאסטר. הרחוב המסתעף מרחוב פאסטר ייקרא מעתה רחוב המגדלור.

את האריחים ומספרי הרחוב יצרה האמנית בעבודת קרמיקה ונעזרה בתנור של חברת לפיד, על עבודתה זו זכתה צרפתי בפרס עיצוב.

עם השנים נוצרו - כנראה ביוזמה פרטית של בעלי בתים - שלטים חדשים חלק נושאים את החתימה LIMIS. בתה של רות צרפתי אומרת עליהם: "אין בהם את הטאצ' האמנותי והאישיותי של אמא שלי..."

השוואה בין אריחים חדשים ומקוריים:

על האמנית:

רות צרפתי שטרנשוס (1928-2010), יוצרת רבגונית שעסקה בתחומים רבים, ציור, פיסול, איור וכתביה נולדה בפתח תקווה. צרפתי ומשפחתה התגוררו בבית כפרי שהפך שנים מאוחר יותר חלק ממושב "כפר מעש". כשרונה של צרפתי התגלה כבר בילדותה, והיא אף נהגה להצהיר שתגדל להיות ציירת.

את כשרונה האמנותי ירשה כנראה צרפתי מאביה, יהודה צרפתי שהיה מראשוני חברת החשמל, הקים וניהל את רשת החשמל בפתח תקווה. לצד עבודתו למד ציור בהתכתבות בבית ספר לאמנות בגרמניה. את הכללים והידע שרכש בלימודיו העביר לבתו. יהודה צרפתי טיפח את ביתו ובעיקר את גן ביתו כיצירת אמנות ויצר לבתו סביבה עתירת דמיון שתשפיע בעתיד על תפיסתה ועיסוקיה האומנותיים.

במקביל ללימודיה ב"תיכון חדש", החלה ללמוד ציור ב"סטודיה" של הצייר אהרון אבני, שלימים הפך ל"מכון אבני", בית הספר לאמנות שהוציא מתוכו רבים מהציירים הנודעים בארץ. בשנת 1945 בתום לימודי התיכון החלה את לימודיה אצל הפסל משה שטרנשוס (1903-1992) לו נישאה בשנת 1949.

בשנת 1958 נולדה לזוג בת יחידה חגית (עמרם). בשנת 1963 עברה המשפחה להתגורר בתל אביב. רות המשיכה כל חייה בעשייה אמנותית ענפה והשתתפה בכ-90 תערוכות, מתוכם 23 תערוכות יחיד, וזכתה ב-14 פרסים וציונים לשבח על פועלה. שלטי הקרמיקה בסמטאות הקסומות של יפו הן חלק מעבודה זו.

בתה של רות צרפתי שטרנשוס מסרה את "ארכיון רות ומשה שטרנשוס" לסריקה בבית הספרים הלאומי בשנת 2020. חלק מהארכיון מכיל סקיצות הכנה של השלטים. חלק מהסקיצות אביא כאן בצמוד לשלטים שנעשו בפועל.

שלט מזל טלה

סקיצה למזל טלה מתוך ארכיון רות צרפתי-שטרנשוס הספרייה הלאומית

שלט מזל שור

שלט מזל שור (צילום: הניה מליכסון 2022)

מזל תאומים

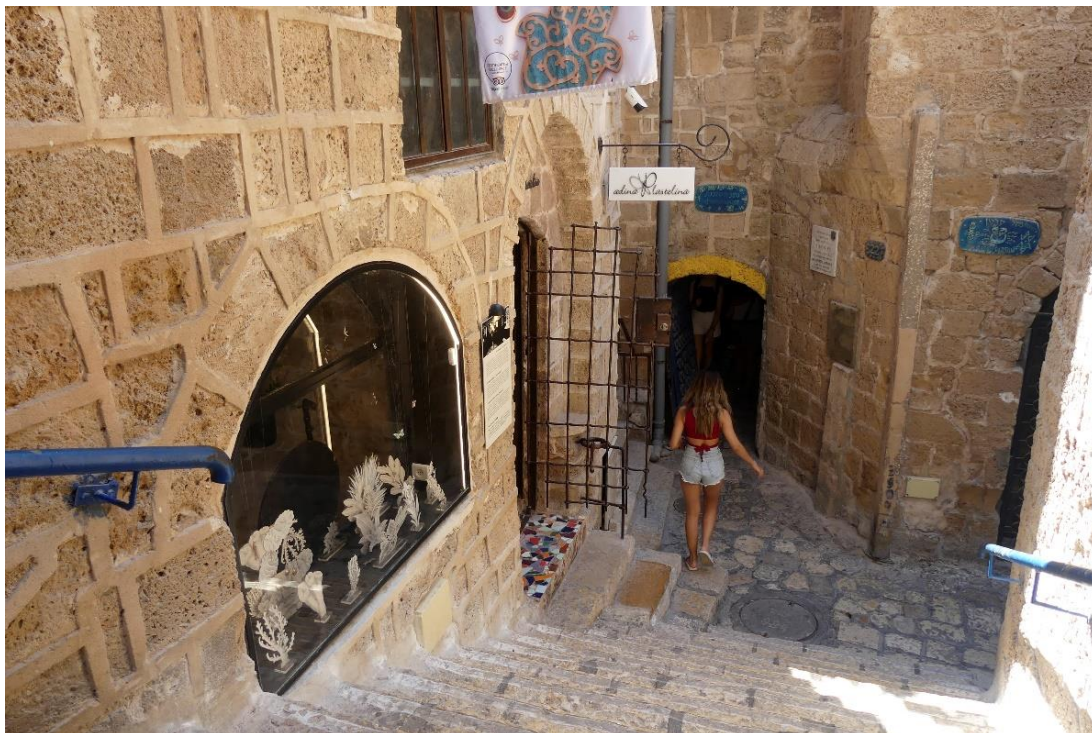
שלט מזל תאומים (צילום: הניה מליכסון 2022)

מזל סרטן

שלט מזל סרטן (צילום: הניה מליכסון 2022)

מימין שלט סמטת מזל סרטן ממש בירידה לנמל יפו במפגש עם נתיב המזלות 22
המוליך לביתו של דן בן אמוץ (צילום: הניה מליכסון 2022)

מזל אריה

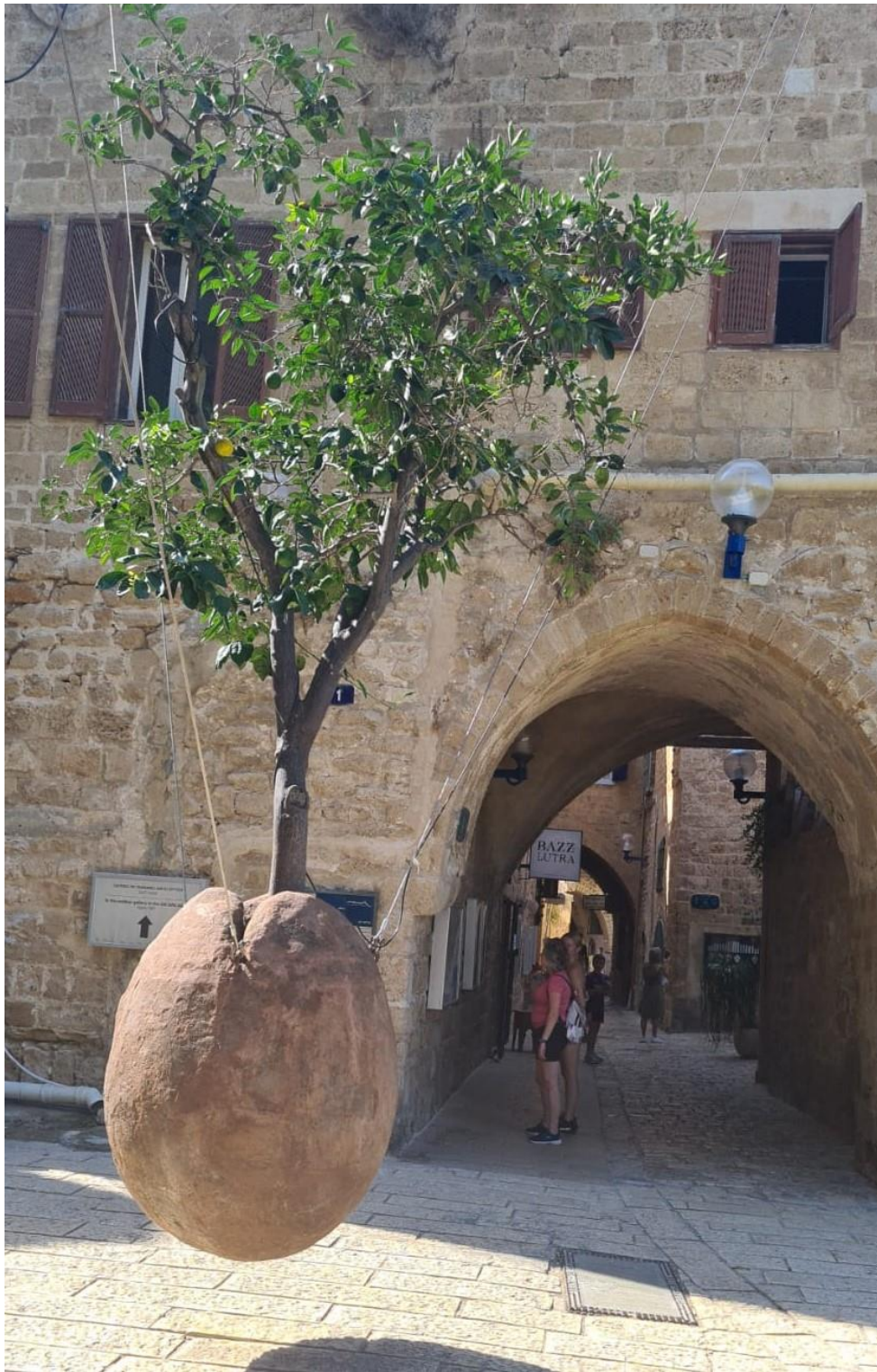

שלט מזל אריה (צילום: הניה מליכסון 2022)

סקיצה למזל אריה מתוך ארכיון רות צרפתי-שטרנשוס הספרייה הלאומית

העץ התלוי מול סמטת מזל אריה (צילום הניה מליכסון 2022)

מזל בתולה

שלט מזל בתולה (צילום: הניה מליכסון 2022)

סקיצה לשלט מזל בתולה מתוך ארכיון רות צרפתי-שטרנשוס הספרייה הלאומית

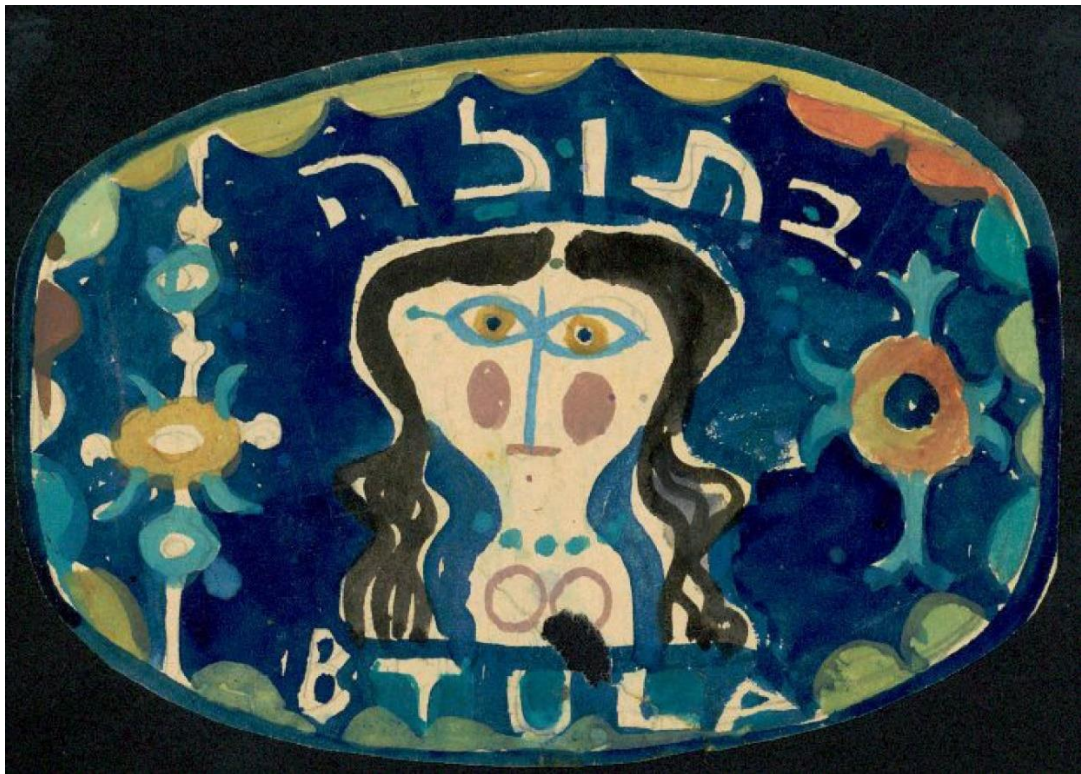

סקיצה לשלט מזל בתולה מתוך ארכיון רות צרפתי-שטרנשוס הספרייה הלאומית

סקיצה לשלט מזל בתולה מתוך ארכיון רות צרפתי-שטרנשוס הספרייה הלאומית

סקיצה לשלט מזל בתולה מתוך ארכיון רות צרפתי-שטרנשוס הספרייה הלאומית

מזל עקרב

שלט סמטת מזל עקרב (צילום: הניה מליכסון 2022)

מזל מאזניים

שלט: תל אביב - יפו העתיקה - סמטת מזל מאזניים

כתובת: כיכר קדומים 8, תל אביב יפו, ישראל

שלט סמטת מאזניים. שלט סמטת מאזניים מתוך האתר של אלי זבולוני:

<https://www.streetsigns.co.il/default.asp>

מזל קשת

שלט סמטת מזל קשת (צילום: הניה מליכסון 2022)

מזל גדי

שלט סמטת מזל גדי (צילום: הניה מליכסון 2022)

שלט סמטת גדי במפגש עם סמטת אריה (צילום: הניה מליכסון 2022)

מזל דגים

שלט סמטת מזל דגים (צילום: הניה מליכסון 2022)

בנוסף לסמלי המזלות יצרה שטרנשווס שלטי רחוב אחרים:

שלט לסמטת נתיב המזלות

שלט סמטת מזל דגים (צילום: הניה מליכסון 2022)

שלט נתיב המזלות על אחד הקירות (צילום: הניה מליכסון 2022)

שלט לסמטת לשמעון הבורסקי

שלט סמטת שמעון הבורסקי (צילום: הניה מליכסון 2022)

שלט לכיכר קדומים

שלט כיכר קדומים (צילום: הניה מליכסון 2022)

שלט כיכר קדומים שהתבלה עם השנים תלוי על קיר חשוף הפונה מערבה נתון לרוחות ים נושאות גרגרי חול ומלח (צילום, הניה מליכסון 2022)

שלט כיכר קדומים מסומן בצהוב' בקיר הפונה למערב חשוף לפגעי הזמן. (צילום: הניה מליכסון 2022)

גם את מספרי הרחוב יצרה צרפתי מאריחי קרמיקה:

סמטת גדי מס' 1 (צילום: הניה מליכסון 2022)

סמטת אריה מס' 20 (צילום: הניה מליכסון 2022)

סמטת שור מס' 9 (צילום: הניה מליכסון 2022)

סמטת נתיב המזלות 3 ביתו של הפסל אנדריי רבס (צילום: הניה מליכסון 2022)

עוד פינה קסומה בסמטת נתיב המזלות בתים מס' 24-26. (צילום: הניה מליכסון 2022)

סמטת נתיב המזלות. מספר הבית דהוי אך נמצא מעל הדלת. (צילום: הניה מליכסון 2022)

בירנבוים 6, אריח קרמיקה הנושא את מספר הבית בו התגוררו בני הזוג צרפתי-שטרנשוש בביצוע רות צרפתי (באדיבות חגית עמרם)

והנה עוד כמה מבטים על סמטאותיה היפות של יפו העתיקה:

מחיצה מצוירת של רות צרפתי שטרנשוס. צולם בביתה של העיתונאית תקוה וינשטוק

העיתונאית תקוה וינשטוק ושי פרקש, חוקר ציורי הקיר וצבע אדריכלי (צילום : הניה מליכסון 2020)